

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2012/1888
Karar No : 2018/1513

Tarih : 21.06.2018
Sayı : 4693
SDP : 640

Davacı : Opet Petrolcülük A.Ş.
Kısıklı Mah. Sarıgazi Cad. No:65 Üsküdar / İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu
Üniversiteler Mah. 1597 Cad. No:9 Çankaya-Bilkent/ANKARA

Vekili : Av. Ertül ATAKAN - Aynı adreste

Davanın Özeti : Rekabet Kurulu'nun 23.2.2012 tarih ve 12-8/232-63 sayılı kararının 1 numaralı bendinin; -taşınmaz sahipleriyle 21.07.2003 tarihinde imzalanan bayilik sözleşmesinin fiiliyatta geçerlilik kazanmadığı, sadece taşınmaz üstünde kurulması planlanan akaryakıt istasyonunun ruhsatlandırma işlemlerinin başlatılması için bayilik sözleşmesinin imzalandığı, Kökler A.Ş.'nin fiili anlamda ilk bayi olduğu, bu bayinin maliklerle de herhangi bir ilgisinin bulunmadığı, başvuran şirketin tapudaki kısıtlamaları bilerek taşınmazı satın aldığı, başvurusunun kötü niyetli ve dağıtıcı şirketin haklarını ortadan kaldırmak amacıyla yapıldığı, hukuk düzeninin hakkın kötüye kullanılmasını korumayacağı, yeni malik olan başvurusunun işletici olmadığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet ASYA'nın Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Berrin KARINCA'nın Düşüncesi : Rekabet Kurulu'nun 23.2.2012 tarih ve 12-8/232-63 sayılı Kararının 1 numaralı bendinin iptali istenilmektedir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesindeki düzenleme ile bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri yasaklanmıştır.

4054 sayılı Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde ise, maddede sayılan şartların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği; muafiyet belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesinin belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği; Kurul'un, şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmü getirilmiştir.

Rekabet Kurulunca, Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmanın koşullarını belirlemek amacıyla çıkarılan, 2003/3 ve 2007/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliğleri ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2012/1888

Karar No : 2018/1513

üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar -dikey anlaşmalar- bu Tebliğ'de belirtilen koşulları taşıması kaydıyla, Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamadan Kanun'un 5. maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulmuştur.

Tebliğin 5. maddesinin (a) bendinde de, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin önem taşıdığı ve süresi belirsiz olan veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğünün belli istisnalar dışında mümkün olmadığı belirtilerek bu tür sözleşmelere grup muafiyetinin uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

Bu mevzuat hükümlerinin incelenmesinden; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması ya da beş yılı aşması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı, sözleşmenin Kanun'un 4. maddesine aykırı hale geleceği, öte yandan Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrasındaki "muafiyet" belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesi belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği hükmünden hareketle de belli koşulların bulunması halinde belli yükümlülükler getirilerek beş yıllık süreyi aşan dikey anlaşmaların grup muafiyetinden yararlanabileceği görülmüştür.

Dikey anlaşmalar ile bayilerin faaliyetleri üzerine 2002/2 sayılı Tebliğ ile rekabet yasağı getirilmekte olup, bayi ile dağıtıcı arasında kurulan ilişkide bu rekabet yasağının süresi sektörde rekabetin sağlanması açısından önem taşıdığı için Tebliğin 5. maddesinin (a) bendi ile rekabet yasağı içeren dikey anlaşmaların süresinin belirsiz süreli ve beş yılı aşması halinde bu tür sözleşmelere grup muafiyeti uygulanmayacaktır. Akaryakıt sektöründeki dikey anlaşmaların rekabet hukuku çerçevesinde sorunlu hale gelmesini tapuya şerh edilmiş kira veya benzeri etkiye sahip uzun süreli anlaşmalar ve bu sürelerle ilişkin mülk sahibi bayiden alınan kira/intifa hakları oluşturmakta ve bu sözleşmeler bayi üzerindeki rekabet etmeme yükümlülüğü süresini belirleyen ve 2002/2 sayılı Tebliğ ile getirilen azami 5 yıllık sürenin aşılmasına neden olmaktadır.

Dosyadaki mevcut belge ve bilgilerden, başvuruya konu akaryakıt istasyonuna ilişkin dikey anlaşmanın önce Komsan Kompresör Sanayi ve Ticaret A.Ş ile Opet arasında imzalanan 21.7.2003 tarihli ve 15 yıl süreli bayilik sözleşmesi ile yapıldığı ve tapuya şerh edilen 26.8.2003 tarihli kira sözleşmesi ile istasyon üzerinde Opet lehine 15 yıl süre ile kiracılık hakkı tanındığı, 28.11.2006 tarihinde ise 15 yıl süreli bir kira sözleşmesi daha imzalandığı ve 26.8.2003 tarihli kira sözleşmesine ek olduğu kaydıyla tapuya şerh edildiği, daha sonra istasyonun işletme hakkının 8.7.2009 tarihli bayilik sözleşmesi ile Kökler Petrol Sanayi ve Ticaret A.Ş'ye verildiği, mülkiyetinin 12.12.2011 tarihi itibarıyla de UZN Petrol'e geçtiği ve adı geçen şirket tarafından Opet lehine tapuya şerh edilen kira sözleşmelerinin 2002/2 sayılı grup muafiyeti tebliğini ihlal ettiği iddiasıyla yapılan başvuru üzerine dava konusu Kurul Kararının verildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda açıklaması yer alan 2002/2 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca ilgili dikey anlaşmalara esas teşkil eden tapusal hak ve/veya bayilik sözleşmelerinin 18.9.2005 tarihi

T.C.

**DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE**

Esas No : 2012/1888

Karar No : 2018/1513

İtibariyle kalan süreleri 5 yılı aşanlar 18.9.2010 tarihine kadar, ilgili dikey anlaşmalara esas teşkil eden tapusal hak ve bayilik sözleşmeleri 18.9.2005 tarihinden sonra yapılanlar ise yapıldıkları tarihten itibaren 5 yıl süreyle 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanacaktır. Olayda, Opet ile Komsan arasında imzalanan 21.7.2003 tarihli ilk bayilik sözleşmesinin akaryakıt istasyonuna ruhsat alınabilmesi amacıyla yapıldığı, esasen bir bayilik ilişkisinin kurulmadığı ve dağıtıcı ile taşınmaz malikleri arasında herhangi bir bağlantının olmadığı, dolayısıyla akaryakıt istasyonuna ilişkin dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğin 5/a maddesinde düzenlenen istisna hükmünden yararlanması gerektiği iddia edilmişse de, Opet ile Komsan arasındaki ilk dikey anlaşmanın 21.7.2003 tarihli bayilik sözleşmesi ile yapıldığı ve 26.8.2003 tarihli kira sözleşmesiyle Opet lehine 15 yıl süreyle tanınan kiracılık hakkının da 28.11.2006 tarihinde yapılan ek sözleşme ile 15 yıl uzatıldığı anlaşıldığından, akaryakıt istasyonu üzerindeki dikey anlaşma 18.9.2005 tarihinden önce kurulduğu için anılan tarih itibariyle bakiye süresinin beş yılı aştığı, 2002/2 sayılı Tebliğin 5/a maddesindeki istisna hükmünden yararlanamayacağı, 18.9.2010 tarihine kadar grup muafiyeti kapsamında olduğu ve taşınmaz üzerinde fiilen bayilik faaliyeti yapılmamasının da tapuya şerh edilen kira sözleşmeleri ile bayilik sözleşmesini hukuken ortadan kaldırmayacağı sonucuna varılmıştır. Öte yandan, bu dikey anlaşma kapsamında daha önce üzerinde akaryakıt faaliyeti gösterilmemiş taşınmaz üzerinde yeni bir istasyon kurulduğu ve yatırım maliyetinin Opet Petrolcülük tarafından karşılandığı dikkate alındığında, yatırımın varsa kalan süreye karşılık gelen kısmının ödenmesi suretiyle istasyonun mülkiyetini 12.12.2011 tarihinden itibaren devralan UZN Petrol'e anlaşmayı sona erdirmeye imkanı tanınması şartıyla ilgili dikey anlaşmaya ilk kurulduğu 21.7.2003 tarihinden itibaren 10 yıl süre ile bireysel muafiyet tanınmasında somut olayın özelliği dikkate alınarak mevzuata aykırılık görülmemiştir.

Bu nedenle, dağıtıcı Opet Petrolcülük A.Ş'nin bayilik ve kira sözleşmelerine dayalı dikey anlaşmaları ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 sayılı Tebliğ hükümlerinin ihlal edildiği iddiasıyla yapılan başvuru üzerine tesis edilen dava konusu Kurul Kararının, bayilik sözleşmeleriyle bu sözleşmeye süre yönünden etkisi olan intifa hakkı, kira sözleşmesi ve benzeri etkiye sahip sözleşmeleri birlikte değerlendirerek rekabetin tesisine yönelik olarak alındığı ve mevzuata uygun olduğu anlaşıldığından, davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Dava, Rekabet Kurulu'nun 23.2.2012 tarih ve 12-8/232-63 sayılı kararının 1 numaralı bendinin iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, bu Kanun'un amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin

T.C.

**DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE**

Esas No : 2012/1888

Karar No : 2018/1513

korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş; "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde, "Teşebbüs", "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler" olarak tanımlanmış; "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilerek, bu hâllere örnekler verilmiş; "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde ise, "Kurul, aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı hâlinde, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4'üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir:

- a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
- b) Tüketicinin bundan yarar sağlanması,
- c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olanlardan fazla sınırlanmaması.

Muafiyet belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesi belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabilir. Muafiyet kararları anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmışsa koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerlidir.

Kurul, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi hâlinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabilir." kuralına yer verilmiş olup, bu madde hükmüne dayanılarak hazırlanan ve 14/7/2002 tarih ve 24815 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 2003/3 ve 2007/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliğleri ile değişik, Dikey Anlaşmalara İlişkin 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği'nin 1. maddesinde, bu Tebliğ'in amacının; dikey anlaşmaların, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmasının koşullarını belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasında, üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmaların -dikey anlaşmalar- bu Tebliğ'de belirtilen koşulları taşıması kaydıyla, Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamadan Kanun'un 5. maddesinin 3. fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulduğu; 2. fıkrasında, bu Tebliğ ile sağlanan muafiyetin, sağlayıcının dikey anlaşma konusu mal veya hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki pazar payının % 40'ını aşmaması durumunda uygulanacağı kurala bağlanmıştır.

Tebliğ'in 3. maddesinde ise, rekabet etmeme yükümlülüğü, alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük olarak

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2012/1888

Karar No : 2018/1513

tanımlanmıştır. Yine aynı Tebliğ'in 5/(a) maddesinde, Tebliğ ile tanınan muafiyetin anlaşmalarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğüne uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanması amacıyla çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 39. paragrafında, "Alıcıya en fazla beş yıllık süre için rekabet etmeme yükümlülüğü getirilebileceğine ilişkin düzenlemenin bir istisnası bulunmaktadır: Alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesis tümüyle sağlayıcıya ait ise sağlayıcının kendisine ait olan bir tesiste kendi izni olmadan rakip malların satılmasına izin vermemesinin mantıklı bir sınırlama olduğu görüşünden hareketle, alıcıya getirilecek rekabet etmeme yükümlülüğü herhangi bir şekilde süre sınırlamasına tâbi tutulmamıştır. Buna göre, söz konusu tesisi kullandığı süre boyunca alıcıya rekabet etmeme yükümlülüğü getirilebilmektedir. Ancak, hâlihazırda zaten alıcıya ait olan bir tesisin sağlayıcıya kiralanması veya intifa hakkı tanınması ve sağlayıcının da bu tesisi tekrar asıl sahibi olan alıcıya kullandırması durumunda, bu istisnadan yararlanmak mümkün değildir. Bir başka deyişle, sağlayıcı tesisin mülkiyetini alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir ayni veya şahsi hak (kira, ariyet, üst ve intifa gibi) çerçevesinde elinde bulunduruyor ise ancak o zaman beş yıldan daha uzun bir süre için alıcıya rekabet etmeme yükümlülüğü getirebilir. Bu istisnanın dışında rekabet etmeme yükümlülüğünü Tebliğ'de izin verilen süre sınırını aşacak şekilde genişleten doğrudan ya da dolaylı her türlü sözleşme ve/veya uygulama Tebliğ'e aykırı olacaktır. Tebliğ'in 5. maddesi ile getirilen bu istisna, "öncelikle ve özellikle" ilişkinin başlangıcından itibaren üçüncü şahıslardan ayni ya da şahsi haklar kapsamında taşınmazın kullanma ve/veya yararlanma hakkının alınması ve bunu müteakiben tesisin bizzat sağlayıcı tarafından işletilmesi ya da kullanma/yararlanma hakkı veren ile hiçbir bağlantısı olmayan şahıslarla bayilik ilişkisinin kurulması ile sınırlıdır. Muafiyet kapsamındaki beş yıllık süre dolmadan, faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma vb. yollarla dikey anlaşmanın taraflarında değişiklik ortaya çıkması hâlinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzaması söz konusu değildir." şeklinde açıklama yer almaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; 19.10.2011 tarihinde UZN Petrol Ticaret Ltd. Şti. (UZN Petrol) tarafından Opet Petrolcülük A.Ş. (Opet) tarafından yapılan dikey anlaşmalar ve çeşitli uygulamalar yoluyla 4054 sayılı Kanun'un ve 2002/2 sayılı Tebliğ'in ihlal edildiği iddiasıyla Rekabet Kurumu'na şikâyet başvurusunda bulunulduğu, önaraştırma kapsamında elde edilen belgelerden, şikâyet konusu istasyona ilişkin ilk kez Komsan Kompresör San. ve Tic. A.Ş. (Komsan) ile Opet arasında imzalanan 21.07.2003 tarihli ve 15 yıl süreli bayilik sözleşmesinin imzalandığı, bu sözleşmeyi müteakiben taraflar arasında imzalanarak tapuya şerh edilen 26.08.2003 tarihli kira sözleşmesiyle ilgili istasyon üzerinde Opet lehine 15 yıl süreyle kira hakkı tanındığı, bahse konu sözleşmeler sürerken bu kez taraflar arasında 28.11.2006 tarihli ve 15 yıl süreli bir Ek Kira Sözleşmesi düzenlenerek 26.08.2003 tarihli sözleşmeye ek kaydıyla 30.11.2006 tarihinde tapuya şerh edildiği, daha sonra ilgili istasyonun işletme hakkının 08.07.2009 tarihli bayilik sözleşmesi yoluyla Kökler Petrol San. ve Tic. A.Ş.'ye

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2012/1888

Karar No : 2018/1513

verildiği, son olarak istasyonun mülkiyetinin 12.12.2011 tarihinde UZN Petrol'e geçtiği, Opet'ten edinilen 02.02.2012 tarihli yazıda, daha önce Komsan ile yapılan bayilik sözleşmesinin istasyonla ilgili ruhsatlandırma işleminin gerçekleştirilebilmesi amacıyla yapıldığı, ancak gerçekte ne Komsan'la ne de UZN Petrol ile bir bayilik ilişkisinin bulunduğu, mevcut durumda istasyonun eski ve yeni malikten bağımsız üçüncü kişi eliyle işletildiğinin ifade edildiği; dava konusu Kurul kararıyla, "(1) taraflar arasındaki dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5(a) maddesinde düzenlenen istisna hükmünden yararlanamadığına, (2) bu çerçevede söz konusu anlaşmanın 18.09.2005 tarihinden önce yapılmış olması ve anılan tarih itibarıyla bakiye süresinin beş yılı aşması nedeniyle, 18.09.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyeti kapsamında yer aldığına, (3) bununla birlikte ilgili dikey anlaşma kapsamında daha önce üzerinde akaryakıt bayilik faaliyeti yürütülmemiş gayrimenkul üzerinde yeni bir istasyon kurulmuş olması, istasyona özgü yatırım maliyetinin Opet Petrolcülük A.Ş. tarafından karşılanması nedeniyle ve somut olayın özellikleri dikkate alınmak suretiyle, UZN Petrol Ticaret Ltd. Şti.'ye Opet Petrolcülük A.Ş. tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden kısmını ödemek suretiyle anlaşmayı sona erdirmeye imkânı tanınması şartıyla, ilgili dikey anlaşmaya 21.07.2003 tarihinden itibaren 10 yıl süreyle bireysel muafiyet tanınmasına" karar verildiği, Opet tarafından Kurul kararının bu kısmının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Taraflar arasındaki dikey anlaşma ile alıcıya yüklenen rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin tespitinde, dikey ilişkiye başlangıç teşkil eden ilk anlaşmanın yapıldığı tarihin sürenin başlangıcı olarak esas alınması, rekabet yasağı içeren bayilik sözleşmesi ile birlikte intifa, tapuya şerh edilmiş kira gibi sözleşmelerin hepsinin aynı anda ortadan kalktığı tarihin ise rekabet yasağının sona erme tarihi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca Tebliğ ve ilgili Kılavuz birlikte değerlendirildiğinde, bir anlaşmanın istisna kapsamında değerlendirilebilmesi için dağıtım şirketinin (sağlayıcı) ilgili akaryakıt istasyonuna ilişkin üst hakkını doğrudan malikten alması ve daha sonra bu istasyonu başka bir şahsa devretmesi şartı aranmaktadır. Nitekim Kılavuz'un 39. paragrafında, Tebliğ'in 5. maddesinde dikey anlaşmalardaki rekabet etmeme yükümlülüklerine yönelik olarak düzenlenen istisna hükmünün öncelikle ve özellikle ilişkinin başlangıcından itibaren sağlanması gerektiği, muafiyet kapsamındaki beş yıllık süre dolmadan, faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma vb. yollarla dikey anlaşmanın taraflarında değişiklik ortaya çıkması hâlinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzamasının söz konusu olmayacağı belirtilmiştir. Bu bakımdan, bayinin sağlayıcıdan önce ilgili istasyon üzerinde aynı veya şahsi bir hakka sahip olması hâlinde, daha sonra sağlayıcıya aynı veya şahsi hakkı veren üçüncü bir kişi ile (malik) bağlantılı olduğu kabul edilmekte ve bu tür sözleşmeler istisna kapsamında değerlendirilmemektedir.

Olayda; Opet ile Komsan arasında imzalanan 21.07.2003 tarihli Bayilik Sözleşmesi incelendiğinde, taşınmaz üzerinde Opet amblemi altında akaryakıt istasyonu işletileceğinin, işleticinin yalnızca Opet'in belirleyeceği ürünlerin satışını yapacağı hükmüne yer verildiği, Opet lehine 26.08.2003 tarihinde tapuya şerh edilmiş kira hakkının tesis edildiği, 28.11.2006 tarihinde

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2012/1888
Karar No : 2018/1513

kira sözleşmesinin süresinin uzatıldığı, söz konusu kira ve bayilik sözleşmesinin bir bütün hâlinde Opet lehine rekabet etmeme yükümlülüğüne dayanan dikey bir ilişki meydana getirdiği anlaşılmaktadır. Bu durumda, her ne kadar taşınmaz üzerinde kurulan akaryakıt bayiliğinin işleticiliği taşınmaz malikleriyle ilgisi olmayan teşebbüslerce yürütülecekse de, anılan dikey ilişkinin (öncelikle ve özellikle) başlangıcından itibaren Tebliğ'de istisna için aranan şartları taşımadığı anlaşıldığından, dava konusu Kurul kararında bu yönüyle hukuka aykırılık bulunmamıştır.

Her ne kadar davacı vekili tarafından, Komsan ile imzalanan anlaşmanın uygulanmadığı, bayilik sözleşmesinin sadece taşınmaz üstünde kurulması planlanan akaryakıt istasyonunun ruhsatlandırma işlemlerinin başlatılması için imzalandığı, bu nedenle uygulanmamış anlaşmaya dayanılarak karar verilemeyeceği ileri sürülmekte ise de; 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinde maddenin amacı bakımından anlaşmanın, Medeni Hukuk'un geçerlilik koşullarına uymasa bile tarafların kendilerini bağlı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşma anlamında kullanıldığı, anlaşmanın yazılı veya sözlü olmasının bir öneminin olmadığını belirttiği, dikey ilişkinin de 4. madde kapsamında bir anlaşma olarak incelenmesi gerektiği, taraflar arasında açıkça rekabet etmeme yükümlülüğü içeren bir bayilik sözleşmesinin kurulmuş olduğu anlaşıldığından söz konusu iddialar geçerli görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın **REDDİNE**, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 194,20-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.980-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 24.04.2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat ÖZGÜR	Dr. Hasan GÜL	Doç. Dr. Gürsel ÖZKAN	İlker SERT	Fatih Mehmet ALKIŞ

Yargılama Giderleri :

Toplam Harç	: 118,20-TL
Posta Gideri	: 76,00-TL
Toplam	: 194,20-TL

65